

Søndag seksagesima

Tid og sted: 23.02.2014 i Ødsted og Jerlev kirker

Salmevalg

Ødsted:

751: Gud ske tak og lov

448: Fyldt af glæde

476: Kornet, som dør i jorden

370: Menneske, din egen magt

319: Vidunderligst af alt på jord

Jerlev (Konfirmandgudstjeneste):

749: I østen stiger solen op

313: Kom, regn af det høje

476: Kornet, som dør i jorden

369: Du, som gir os liv og gør os glade

319: Vidunderligst af alt på jord

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Markus

Jesus sagde: ”Med Guds rige er det ligesom med en mand, der har tilsået jorden; han sover og står op, nat og

dag, og kornet spirer og vokser, uden at han ved hvordan. Af sig selv giver jorden afgrøde, først strå, så aks, så fuld kerne i akset. Men når kornet er modent, går han straks i gang med seglen, for høsten er inde.”

Og han sagde: ”Hvad skal vi sammenligne Guds rige med? Hvilken lignelse skal vi bruge om det? Det er ligesom et sennepsfrø: Når det kommer i jorden, er det mindre end alle andre frø på jorden, men når det er sået, vokser det op og bliver større end alle andre planter og får store grene, så himlens fugle kan bygge rede i dets skygge.”

Prædiken

Guds rige, hvad er det? Guds rige vokser ødselt, og beskytter dem, der søger ly i dets kærligheds beskyttende skygge.

Når Jesus skulle forklare Guds rige, så brugte han billeder. I dag om et hvedekorn, der kommer i jorden og vokser, uden at vi ved hvordan. Og om et sennepsfrø, der ikke ser ud af noget særligt, men alligevel bliver sennepsplanten

den største af alle planter, så stor, at fuglene kan bygge rede i dets skygge. Hvordan skal vi forstå det?

Det forunderlige ved fortællingerne er, at livsbetingelserne bare er der. I lignelserne møder vi en bonde, der kan høste kornet, når det er blevet modent, og vi møder en fuglefamilie, der bygger rede i skyggen af den sennepsplante, der voksende ud af det rene ingenting, det lille sennepsfrø. Mon fuglene for en stund stoppede deres aktiviteter for at filosofere over, hvor forunderligt det er, at de kunne bygge rede i skyggen af sennepsplanten? Det er sikkert ikke tilfældet, for livet er ikke noget vi behøver at tænke særligt dybt over, vi skal ikke være filosoffer for at forstå, hvad det er værd. Livets forunderlighed mærker vi instinktivt, fordi vi uden vores egen vilje lever her på jorden, er til stede i tilværelsen, som et menneske blandt andre mennesker, som en person på et særligt sted til en særlig tid. Hvad kan vi gøre andet end at acceptere, at vi er her?

Rammerne for vores liv er, at der er noget omkring os. Der er nogen begrænsninger og der er nogen muligheder, og

livet handler om at se mulighederne som muligheder – og ikke som rettigheder, for liv er ikke noget vi tager, det er noget vi har fået. Nåden er, at der er noget omkring os, at livet udfolder sig i tiden og i rummet, det vil sige, at det ikke er ligegyldigt, hvor vi er, og hvem vi er sammen med. Det er nåde. At der er rammer for livet, at der mennesker, vi holder af, at der er familier, der tager sig af hinanden, at der er jord, vi kan leve af og bo på. De rammer kalder vi tid og rum. Tiden og rummet er så ubegribelige og uhåndterlige størrelser, at vi ikke kan andet en acceptere dem som vores livsvilkår.

Nu stod det jo i avisen den anden dag, at min hustru og jeg skal have tvillinger. Og når det sker, så er man i dag så privilegeret og heldig, at man kan få lov til at komme til scanning, hvor hele barnet bliver scannet fra top til tå, ned igennem hele kroppen, så man kan se, om alt er, som det skal være. Så sidder man der og kigger ind i den gravides mave, hvor der ligger et lille foster, der ikke er længere end fem centimeter. Man kan se et lillebitte hoved, en krop, nogle arme og nogle ben, men det mest utrolige er,

at når man scanner ned igennem kroppen, så kan man se et lille hjerte, der banker med en meget høj frekvens; hjertet er måske ikke større end en millimeter i diameter, og alligevel kan man se de fire hjertekamre, der er blevet dannet helt af sig selv.

Da vi talte om scanningen, første gang, vi havde været der, nævnte jeg det med de fire hjertekamre, og hvor utroligt det er, at så lille et hjerte kunne rumme så meget, at så lille et hjerte er helt identisk med det, der sidder i fuldvoksne mennesker. Min kone svarede, at hun ikke anede, der faktisk skulle være fire hjertekamre.

Det er netop det, der er så utroligt. Det, der foregår med et foster, et menneske, der er ved at blive til, er så komplekst, men vi behøver ikke at kende til kompleksiteten for at værdsætte det, eller for at det går godt. For nok ved vi efterhånden ekstremt meget om, hvordan det går til, når et foster dannes og udvikles, men vi ved ikke hvorfor, eller hvad det er der gør, at cellerne deler sig og bliver til vidt forskellige kropsdele. Det hele dannes inde i maven, og en dag, når fosteret er klar, så

føder den gravide kvinde et barn, der ofte er sund og rask. Og når man står med barnet i ens hænder, så er den første og største tanke, at man skal passe på barnet. Det er Guds rige.

Guds rige er, at vi føler os forpligtet på vores livsvilkår. Livsvilkårene er en gave. Og det er vel at mærke en gave, vi har fået, uden at vi ønskede den. Vores livsvilkår har vi ikke fået efter at vi skrev en ønskeseddel. Vi havde nogle forældre og vi fik et barn, vi mødte nogle mennesker, og vi valgte ikke selv, hvem de skulle være og hvordan, de skulle se ud. De var der bare. Det er sådan, fordi livet er uregerligt.

Livet kan ikke tæmmes. Det er en del af pakken, at vi på den ene side ikke blev spurgt, om vi ville leve, og på den anden side er underlagt livets spilleregler, nemlig at livet vil sig selv – uanset hvad vores vilje forsøger at trække ned over hovedet på det. Vi kan ikke forhindre, at livet udfolder sig, at en barn vokser og udvikler sig, eller at kornet gror, mens vi sover. Det eneste, vi kan gøre for at tæmme livet, er at fjerne livet. Hvis vi vil forhindre hvedekornet i at gro,

så skal vi slå det ihjel. For livet vil livet for livets skyld. Og det tager ikke hensyn til menneskelige grænser og skel.

Lignelsen om sennepsplanten, der er det mindste af alle frø og som bliver den største af alle planter, er et godt billede på livets uregerlighed.

Sennepsplanten var på Jesu tid ikke bare en stor plante, fuglene kunne bygge rede i. Sennepsplanten blev anset for særdeles værdifuld, fordi den kunne anvendes på mange forskellige måder. Sennepsplanten brugtes ikke kun i mad, men også som medicin. Det var en nytteplante, man var meget glad for. Men sennepsplanten havde en uheldig egenskab: Den var svær at få til at gro, og når den endelig groede, spredte den sig som ukrudt ud over alle rimelige grænser. Hvad Jesus derfor siger, når han fortæller os, at Guds rige er ligesom et sennepskorn, er, at vi ikke kan kontrollere det. Der ligger en anarkistisk og utæmmelig vilje bag livets udbredelse og Guds rige. Guds rige er dér, hvor vi ikke forsøger at bemægtige os kontrollen over vores livsvilkår.

Kontrol over vores livsvilkår er på en måde antiliv. Vi kan ikke kontrollere kornets vækst. Vi kan påvirke det, men vi kan ikke sige til kornet, at det skal holde op med at gro, eller til sennepsplanten, at den ikke må sprede sig. Vi kan skabe rammer for væksten af korn og planter, som optimerer væksten og giver os nok til, at vi kan brødføde mange mennesker, men vi er afhængige af, at planterne vokser. Vores kontrol af planten er antiliv, for den eneste måde vi kan stoppe væksten på, er ved at dræbe planten, ved at fratage planten dens livsbetingelser eller ved at tilintetgøre planten.

Kontrol er for mig at se en epidemi i vore dage. Kontrollen når af og til et omfang så voldsomt, at det hæmmer livsudfoldelsen i en grad, som vi ikke kan være os selv og vores samfund bekendt. Den form for kontrol er på mange måder, hvad de i den tidlige kristne kirke kaldte ”synd”. Grundsynden er at ville kontrollere sine egne livsvilkår – og altså ikke give Gud æren for den forunderlige nåde og de forunderlige muligheder, der ligger inden for vores livsrammer. Kontrollen er en benægtelse af, at livet er en

mulighed; livet bliver da i stedet en rettighed, som vi tror, vi kan give og tage. Nej, som jeg sagde i begyndelsen, så handler livet om at se livsvilkårene som muligheder, og ikke som rettigheder.

Guds rige er uregerligt. Guds rige kan ikke kontrolleres eller fremkaldes, når vi lige finder det passende. Det kan ikke rammes ind og hænges op. Guds rige respekterer ikke vores selvoptagede grænser og forsøg på at skelne mellem dem, der er ude og dem, der er inde. Det vokser ødselt, og beskytter dem, der søger ly i dets kærligheds beskyttende skygge. Amen.